

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
FAKULTET ZA ODGOJNE I OBRAZOVNE ZNANOSTI
STUDIJ RANOGA I PREDŠKOLSKOG ODGOJA

Klara Lučić

**RIZIČNI ČIMBENICI ODNOSA PREMA PRIRODI KOD ODGOJNO
ZANEMARENE DJECE**

ZAVRŠNI RAD

Mentor: izv. prof. dr. sc. Irella Bogut

Sumentor: izv. prof. dr. sc. Vesnica Mlinarević

Osijek, 2017.

Sadržaj

Sažetak.....	II
1. ZANEMARIVANJE DJECE	1
1.1. Definicija	1
1.2. Vrste zanemarivanja djece	2
1.3. Znakovi zanemarivanja kod djece	2
2. MOJE ISKUSTVO S ODGOJNO ZANEMARENOM DJECOM	4
3. MIŠLJENJE PSIHOLOGA	5
3.1. Prvi pregled (02.12.2014.)	5
3.2. Drugi pregled (26.01.2015.)	5
3.3. Moj osvrt.....	6
4. ODNOS PREMA PRIRODI KOD DJEČAKA	7
5. ULAGANJE I TRUD UVIJEK DAJU POZITIVAN RREZULTAT	8
6. ZANEMARIVANJEM NANOSIMO ŠTETU DJETETU KOJE NISMO NI SVJESNI	9
7. METODA ISTRAŽIVANJA	10
7.1. Anketa o zanemarivanju djece u predškolskim ustanovama	10
7.2. Vrsta istraživanja	10
7.3. Cilj istraživanja.....	10
7.4. Uzorak istraživanja	11
7.5. Instrument i postupak istraživanja	11
8. REZULTATI	12
9. RASPRAVA.....	18
10. ZAKLJUČAK	19
11. LITERATURA.....	20
12. PRILOZI.....	21

Sažetak

Kada govorimo o zanemarivanju djece tada govorimo o širokom području. Osnovna podjela jeste na emocionalno zanemarivanje, fizičko zanemarivanje i zdravstveno zanemarivanje. Zanemarivanjem se smatra nebriga roditelja da zadovolji sve potrebe djeteta. To uključuje potrebu za odgovarajućom prehranom, intelektualnim poticanjem, brigom o zdravlju, brigom o smještaju, emocionalnim obrazovanjem i razumijevanjem. Kod identifikacije zanemarenosti važno je uzeti u obzir kulturološke različitosti kao i običaje nekog društva te dominantan sustav vrijednosti s općim modelom odgoja i zbrinjavanja djece. Općeprihvaćeno je da se zanemarivanje identificira kada nedostatak roditeljske brige ugrožava djetetov pravilan razvoj.

Ključne riječi: djeca predškolske dobi, roditelji, zanemarivanje

When we're speaking of child neglect than we're speaking about a wide array of neglect types. The base classification is on emotional neglect, physical neglect and medical neglect. Neglect is considered to be parent's negligence towards meeting their child's needs. This includes the need for appropriate nutrition, intellectual stimulus, healthcare, accommodation, emotional education and understanding. When indentifying neglect it's important to take cultural difference and customs of a certain society and dominant system of values with basic model of upbringing and child care into consideration. It's generally accepted that neglect is identified when the lack of parental care endangers child's regular development.

Key Words: pre-school age children, parents, neglect

1. ZANEMARIVANJE DJECE

1.1. Definicija

Kao što je već spomenuto, zanemarivanjem se smatra nebriga i propuštanje roditelja da zadovolji sve potrebe djeteta, od emocionalnih do razvojnih potreba. Zanemarivanje jeste najčešći oblik zlostavljanja djece i može dovesti do oštećenja zdravlja. Ovakav oblik zlostavljanja djece može dovesti do smrti djeteta, osobito ako je bilo dugotrajno i ako je počelo u prve tri godine života. Od rođenja do treće godine života odvijaju se najintenzivniji procesi rasta i razvoja djeteta. Problem danas jeste što mnogi ne mogu razlikovati zanemarivanje djeteta od stvarnih uvjeta u kojima dijete odrasta.

Kako bi se razjasnio pojam zanemarivanje, važno je razlikovati zablude od činjenica:

ZABLUDA

ČINJENICA

Većina siromašnih obitelji zanemaruje svoju djecu.	Siromaštvo nije zanemarivanje i obitelji s niskim prihodima mogu se primjereno skrbiti o djeci.
Djeca će prevladati učinke zanemarivanja.	Postoje dobro dokumentirani kognitivni i neurološki deficiti u djece koji su posljedica zanemarivanja.
Zanemarivanje nije tako ozbiljan problem kao zlostavljanje.	Zanemarivanje je ozbiljan zdravstveni problem.
Ako je obitelj prijavljena zbog zanemarivanja, djeca se automatski oduzimaju.	Djeca se oduzimaju samo ako žive u uvjetima opasnima za život i sigurnost.

(<http://www.poliklinika-djeca.hr/publikacije/zanemarivanje-djece/> stranici pristupljeno 12.06.2017.)

1.2. Vrste zanemarivanja djece

Zanemarivanje možemo podijeliti u tri glavne skupine, iako je važno naglasiti da je zanemarivanje svako uskraćivanje djetetovih prava, na bilo kojem području.

1. Emocionalno zanemarivanje koje uključuje pasivan ili agresivan stav odraslih prema djetetovim emocionalnim potrebama.
2. Zdravstveno zanemarivanje koje uključuje različite oblike roditeljskih postupaka ili postupaka odraslih gdje se ne vodi računa o djetetovoj zdravstvenoj zaštiti, potrebi konzultacija s liječnikom i sl.
3. Mentalno zdravstveno zanemarivanje koje obuhvaća uskraćivanje potrebnih terapijskih zahvata u slučaju kada dijete ima ozbiljne emocionalne probleme ili probleme u ponašanju.

Edukativno zanemarivanje obuhvaća čitav niz aktivnosti u kojima roditelji ne pružaju pomoć djetetu, ne žele surađivati sa školama, ne osiguravaju osnovni pribor potreban za školu i sl. (Buljan – Flander, Kocijan – Hercigonja, 2003).

1.3. Znakovi zanemarivanja kod djece

Znakovi zdravstvenog zanemarivanja kod djece su:

- slabo opće zdravlje
- učestali zdravstveni problemi
- učestale prehlade
- dijete nije uhranjeno

Znakovi fizičkog zanemarivanja:

- neodgovarajuća odjeća
- prljava odjeća i obuća
- zapušten izgled
- promjene na koži koje upućuju na nedovoljnu higijenu

Znakovi emocionalnog zanemarivanja:

- problem komunikacije, smetnje kod komunikacije, govora, motorike
- dijete je povučeno i nesigurno u sebe
- ima nagle promjene raspoloženja
- vidljiva je agresivnost
- odnos prema roditeljima je često hladan i distanciran

(Buljan – Flander, Kocijan – Hercigonja, 2003).

2. MOJE ISKUSTVO S ODGOJNO ZANEMARENOM DJECOM

Jedan od razloga zašto sam se odlučila za ovu temu iz završnog rada jeste zato što sam i sama imala iskustva s odgojno zanemarenom djecom. Imala sam priliku upoznati dva dječaka L. i B. koji su ostali bez oca, a njihova majka nije vodila brigu o njima. Dječaci su u dobi od 8 i 9 godina te su trenutno s mojom obitelji. Zašto je uopće došlo do toga da se moraju maknuti od majke? Dječaci su ostajali po cijele dane sami kod kuće. Bili su prepušteni sami sebi. Kada su bili gladni sami su si morali nešto pripremiti ako su uopće imali izbora. Odjeća koja je bila na njima nikako im nije odgovarala, uvijek je bila prljava i poderana. Obuća koju su nosili bila im je također raskidana i tijesna. Dječaci su izgledali zapušteno. Na koži su im bile mrlje koje su se već skorile i bilo ih je teško oprati. Ne mogu reći da su dječaci bili povučeni no svakako su imali problema u komunikaciji i bili su jako nesigurni u sebe. Majku nikada nisu spominjali kao i dan danas. Jednostavno kao da nikada i nije postojala te kao da ju nikada nisu upoznali. Moji roditelji nisu bili upućeni u njihovo zdravstveno stanje dok djeca nisu došla kod nas. Dovoljno je samo reći da mlađi dječak nije nikada u svom život primio nikakvo cjepivo, na što smo svi bili zgroženi. Majka je nekoliko puta dobila opomenu da se popravi ili će ostati bez djece. No ona je i dalje odlazila i nje nije bilo po cijeli dan. Jedini napredak koji je uradila je taj što je za cijeli dan dječacima dala po komad pizze da pojedu. Kako znamo dječake, a i oca i majku, dječaci su znali gdje živim te su često počeli dolaziti ispred moje kuće i onda bi stajali pred kućom dok netko ne bi izašao i pozvao ih unutra. Majku nikada nismo moglo dobiti na telefon. A njihovi dolasci nama pretvorili su se u svaki dan. Nakon što je majka ostala bez dvoje djece imala je priliku biti s njima jednom tjedno po sat vremena, no rijetko kad se pojavljivala te je samo otputovala iz Hrvatske kako bi si mogla naći neki posao van zemlje. Tek kada su dječaci stigli u moju obitelj i opustili se počeli su razgovarati o svemu pa i o svojoj prošlosti. Prvi korak bio je odlazak psihologu kako bi se moglo procijeniti njihovo stanje te kolika im je šteta nanesena. Nakon njihovog razgovora sa psiholog jasno se moglo utvrditi da su djeca zanemarena.

3. MIŠLJENJE PSIHOLOGA

3.1. Prvi pregled (02.12.2014.)

Čim su dječaci stigli u našu obitelj morali su odlaziti kod psihologa kako bi se moglo procijeniti njihovo stanje. Dječaci su išli u klinički bolnički centar u Osijeku. U samom specijalističkom nalazu piše kako jedan od dječaka nije procijepljen prema kalendaru cijepljenja, odnosno da nije niti pregledavan po liječnicima. U nalazu je također spomenuto kako su roditelji dječaka dobivali opomene od Centra za socijalnu skrb, odnosno da je primjećivano kako su zapušteni, da ne znaju neke vještine poput oblačenja i odlaska na wc. Psihički status: za mlađeg brata piše da je pri svijesti, uredno orijentiran u svim smjerovima, intrapsihički blaže hiperaktivan, radoznao, distrakcija pažnje naglašena, na upite odgovara primjereno, pristojno, trudi se ostaviti dobar dojam. Nije psihotičan, nije autodestruktivan u reakcijama. No i dalje je potrebno daljnje savjetovanje i nadzor.

Psihički status: za starijeg brata piše da je pri svijesti, uredno orijentiran u svim smjerovima, tjeskoban, visoko anksioznog držanja, nepovjerljiv, teško se otvara tijekom pregleda, nije psihotičan u ponašanju, nije agresivan, smetnje su primarno posljedica prije svega rane odgojno pedagoške deprivacije, vrlo složene obiteljske dinamike i okolnosti traumatskog gubitka oca kojem su djeca i svjedočila (otac preminuo pred očima oba dječaka).

3.2. Drugi pregled (26.01.2015.)

Stariji brat nije bio ništa slobodniji kod drugog susreta sa psihologom. U samom statusu piše kako je dječak bio tih i povučen. Naglasila bih kako dječak navodi da mu nedostaje otac, no na spomen majke spušta pogled i ne govori ništa.

Mlađi brat je otvoreniji od starijeg brata, sama se usudim reći da je slobodniji. Također u samom statusu piše kako je dječak bio dobro raspoložen, otvoren, suradljiv i emocionalno topao. Kao i kod starijeg brata želim naglasiti reakciju na oca i majku. U nalazu piše kako mlađi brat također govori da mu nedostaje otac, no na spomen majke, dječak otvoreno govori kako ju ne želi vidjeti jer ih je tukla i vikala na njih te da ju ne voli.

3.3. Moj osvrt

Smatram da je bilo i očekivano kako se dječaci neće htjeti otvoriti psihologu. Stariji brat je jako povučen i rijetko kad je razgovarao s nama oko teme oca i majke. Mlađi brat je otvoreniji i sam je navodio kako je stariji brat često uzimao svu krivicu na sebe. Dječacima je otac preminuo pred očima i nikada im nitko to nije objasnio kako je trebao, jer njima nikada nije bilo jasno kada će se otac probuditi i opet doći. Jednostavno čekali su ga svakog dana. O majci ni jedan nije želio pričati kao što ni dan danas ne želi. Izgubili su povjerenje u ljude oko sebe i cijela situacija nije im bila jasna. Zašto nema oca, zašto je majka odjednom otišla i ostavila ih. Odlazak psihologu bio im je dodatan šok i stres. Dječaci su i za vrijeme zapostavljanja bježali kod nas i tu našli utočište. Bojali su se ići psihologu i razgovarati s njim jer su mislili da više neće moći biti kod nas. Zasigurna sam da je im je ta godina donijela previše tuge i stresa. Nakon 3 godine koje žive zajedno s mojom obitelji i nakon što je napredak i više nego vidljiv, smatram da bi odlazak psihologu bio puno uspješniji nego na samom početku.

4. ODNOS PREMA PRIRODI KOD DJEČAKA

Kada su dječaci stigli u moju obitelj, iako su bili u dobi od 6 i 7 godina, s njima se moralo krenuti od samog početka. Njihov odnos i osjećaj prema prirodi i svemu što ih okružuje bio je neutralan. Nisu imali osjećaj ni za šta. Nisu imali usvojenu naviku kada se ustanu da moraju otići na toalet kako bi obavili osnovnu higijenu. Doručak, ručak i večera bili su im nepoznati kao redoviti obroci. Također, nisu znali koristiti pribor za jelo. Svoje stvari ostavljali su posvuda za sobom pa tako i otpad. Često su znali imati agresivne ispade prema psu u obitelji, koji je kućni ljubimac. Nasrnuli bi na psa te ga počeli grublje dirati i čupati mu dlake. Kada bi pas zacvilio, njima bi to bilo smiješno i zanimljivo jer su mislili da je to njihova igra sa psom. Komunikacije prema drugim ljudima nije bilo, dječaci su otvoreni, no njihov vokabular bio je jako siromašan i kada bi nešto rekli ili ispričali počeli bi mucati jer nisu znali koju riječ moraju reći kako bi opisali ono što su naumili. Dječaci se nisu znali igrati niti međusobno. Jedina igra bila im je udaranje jedno drugog ili gađanje jedno drugog igračkama. Crteže koje su crtali u početku su bili jako tamni i nije se moglo raspoznati što uopće crtaju. Dječak koji je krenuo u prvi razred nije poznao prometna pravila i trebalo je duže vremena ići s njim do škole kako bi znao da mora stati i pogledati obje strane ceste prije nego ju pređe, te da mora ići na pješački prijelaz kako bi sigurno prešao preko ceste. Dječakova koncentracija u školi nije bila najbolja, a njegove nezgode u školi postale su čest pojam, iako njemu nikada nije bilo jasno što pogrešno radi. Kada bi došao kući iz škole nikada nije bio voljan pisati zadaću i njemu je uvijek mu je išlo teže nego ostaloj djeci. Mlađem dječaku je bilo lakše jer je učio uz starijeg brata i usvojio mnoga znanja prije svog odlaska u prvi razred. No, svakako sam u kući imala dva dječaka od 6 i 7 godina koji su zaostajali 2-3 godine ispod svoje prave dobne granice.

5. ULAGANJE I TRUD UVIJEK DAJU POZITIVAN RREZULTAT

Svaki novi dan bio je prilika za provođenje više vremena s dječacima. Iako je dugo trajalo privikavanje na osnovne higijenske navike, dječaci su samostalno odlazili na toalet kada bi se probudili, a nakon toga sjedali su za stol kako bi doručkovali. Njihove prste zamijenio je pribor za jelo. Nakon bilo kojeg obroka dječaci su maknuli svoj „nered“ sa stola. Često su se znali ponuditi za određene kućanske poslove poput usisavanja ili pranja posuđa. Vani su obožavali zalijevati cvijeće i uvijek su pazili da nema otpada kako ne bi zagađivali okoliš. Njihov odnos prema kućnom ljubimcu (psu) prešao je u pozitivan odnos. Iako je trebalo dugo razgovora kako se odnositi prema biljkama i životinjama, što je zdravo i što je štetno za njih kao i za sva ostala bića, svakako se isplatilo. Dječaci su se jako vezali za kućnog ljubimca, često su se znali prepirati tko će ga ići prošetati. Jednom prilikom jedan dječak na ulici pogodio je psa loptom, na što je mlađi udomljeni dječak reagirao tako što je otrčao do psa kako bi ga pomazio i uzeo, nakon toga se okrenuo prema dječaku s izjavom "ne možeš nikoga udarati, a pogotovo ne slabije od sebe". Komunikacija s ljudima bila je bolja u odnosu na početak iako je vokabular još uvijek bio siromašan. Razvoj psihičkih funkcija također je bio bolji, dječaci su bili više koncentrirani i više su pamtili, percepcija je im je isto bila bolja. Stariji dječak usvojio je radne navike oko škole te je nakon prvog polugodišta prvog razreda počeo sam rješavati svoju zadaću i ostale obaveze oko škole. Bolje je vladao grafomotoričkim sposobnostima, posjedovao je fleksibilnost šake i prstiju. Iako se često znao tresti kada mora pričati s odraslim ljudima, naglasila bih da je i to prestalo unazad pola godine. Postao je slobodan i nije se ustručavao pitati sve što ga je zanimalo. Iako za ovakav postupak nije bilo dovoljno par mjeseci nego do godina, godina i pol dana rada, ali svako ulaganje i sav trud itekako je dao pozitivne rezultate kod dječaka. U odnosu na sam dolazak dječaci su usvojili mnoge obrazovne, funkcionalne i odgojne zadatke.

6. ZANEMARIVANJEM NANOSIMO ŠTETU DJETETU KOJE NISMO NI SVJESNI

Kada govorimo o zanemarivanju djeteta uvijek pomislimo kako je to isključivo nedovoljna briga roditelja o djetetu, iako nismo ni svjesni da ta nedovoljna briga može dovesti do ozbiljnih problema u rastu i razvoju djeteta. Zanemarivanjem djeteta narušavamo njegovo zdravstveno stanje, osim toga dijete je odmah psihički oštećeno, a u nekim situacijama dolazi i do fizičkog kažnjavanja. Dijete o kojem se ne vodi briga ne može imati razvijene komunikacijske vještine, njegov socijalni razvoj bude ubijen prije nego se i krene razvijati. Kada dijete dođe u određenu dob i bude povučeno ili 'pak ima određene agresivne ispade, jedino koga možemo kriviti jeste obitelj. Obitelj je prvi i najutjecajniji dom svakog djeteta. U svojoj obitelji dijete se oblikuje, raste i razvija, stoga obitelj mora biti pozitivno okruženje za dijete. Dva dječaka koja se trenutno nalaze u mom domu jesu pokazatelj koliki utjecaj okolina ostavlja na dijete. Zapostavljanjem dječaka te stavljanjem njihovih potreba po strani dovelo je do toga da se dječaci nisu znali odnositi prema prirodi i svemu što ih okružuje. Ali, kada je okolina u kojoj su se nalazili zadovoljavala sve njihove potrebe, njihov razvoj počeo se mijenjati (napredovati). Sve što želim istaknuti jeste uloga obitelji za zdrav rast i razvoj djece. Kada su djetetove potrebe zadovoljene, a dijete se osjeća sigurno uz svu pažnju svojih roditelja, nikako ne možemo dobiti negativan rezultat. Djeca koja su oštećena ne znači da više ne mogu napredovati. Zato i jesam uzela ovu temu svog završnog rada kako bih istaknula da je zanemarivanje djece jedan od najtežih oblika zlostavljanja djece, da to ostavlja oštećenja na djeci koja se uz dovoljan trud i pažnju mogu promijeniti na bolje. Sama sam imala priliku vidjeti promjene kod dvojice dječaka od prvih par mjeseci kod mene pa to zadnjih par mjeseci kod mene. Promjene su i više nego vidljive. Dječaci nisu ostali psihički narušeni niti su njihove komunikacijske vještine onakve kakve su bile kada su tek stigli. Njihovi rezultati u školi nisu ni približni kao na samom početku. Oni se svakog dana probude sa usvojenim navikama koje znaju, a svakog dana nauče nešto novo. Zato mogu reći da je obitelj glavno utočište svakog djeteta koja mu treba pružiti sve potrebno kako bi zadovoljila sve njegove potrebe. Kako bi poticala njegov rast i razvoj.

7. METODA ISTRAŽIVANJA

7.1. Anketa o zanemarivanju djece u predškolskim ustanovama

Kako zanemarivanje djece može biti zastupljeno u bilo kojoj predškolskoj ustanovi pa i skupini odlučila sam se provesti anketu s roditeljima. Anketa ima 10 pitanja zatvorenog tipa. Prva dva pitanja odnose se na higijenu djece. Koliko roditelji vode brigu o higijeni svoje djece te koliko uče svoju djecu higijenskim navikama. Treće pitanje odnosi se na to koliko obroka ima dijete u svakoj obitelji. Četvrto i peto pitanje vezano je za medijsku kulturu. Zanimalo me koliko vremena djeca provedu gledajući televiziju te kakve su njihove vještine na računalima. Šesto i sedmo pitanje odnosilo se na to koliko vremena i pažnje roditelji posvećuju svojoj djeci. Posvete li se svaki dan svom djetetu te provode li svako svoje slobodno vrijeme sa svojim djetetom. U osmom pitanju zanimalo me misle li roditelji da njihova djeca imaju dovoljno ljubavi i pažnje. U ovom pitanju zamolila sam ih da mi obrazlože svoj odgovor. U devetom pitanju zanimalo me ostavljaju li roditelji svoju djecu samu kod kuće ako moraju negdje otići. Naglasila bih da se ovdje radi o djeci predškolske dobi. I u posljednjem pitanju zanimalo me obraćaju li se djeca svojim roditeljima ako trebaju pomoć.

7.2. Vrsta istraživanja

U ovom istraživanju radi se o kvantitativnom istraživanju koje pripada pozitivizmu što ga obilježava naivni realizam, objektivnost i eksperiment. Ovo je transverzalno istraživanje prema vremenu sadašnje, a prema mjestu empirijsko istraživanje.

7.3. Cilj istraživanja

Cilj ovog istraživanja bio je utvrditi rizične faktore odnosa za odgojno zanemarivanje djece.

Iz postavljenih ciljeva i zadataka postavljena su sljedeća pitanja:

1. Rješavaju li djeca svoje probleme samostalno ili traže nečiju pomoć?
2. Koliko slobodnog vremena roditelji posvete svojoj djeci?
3. Iskorištavaju li roditelji svaki svoj slobodan trenutak zajedno sa svojom djecom?
4. Koliko roditelji vode brigu o navikama svoje djece poput higijene, obroka, medijskog sadržaja?

7. 4. Uzorak istraživanja

Istraživanje je provedeno na uzorku od 33-ero (N=33) roditelja iz DV „Jabuka“ u Osijeku.

7. 5. Instrument i postupak istraživanja

Kako bismo dobili odgovore na postavljena istraživačka pitanja kao prigodan instrument odabrana je anketa. Anketa je bila anonimna i sastojala se od 10 pitanja, pitanja su bila zatvorenog tipa s tim da je jedno pitanje uključivalo obrazloženje te dva pitanja vrednovana su prema Likertovoj skali učestalosti.

8. REZULTATI

U ovom poglavlju dajem pregled rezultata ankete prema postavljenim pitanjima:

1. Vodite li brigu o higijeni vašeg djeteta svaki dan?

Tablica 1. Briga o higijeni djeteta		
DA	33	100%
NE	0	0%

U ovom pitanju svih 33 roditelja zaokružilo je odgovor "DA". Što znači da su svi potvrdili kako vode brigu o higijeni svog djeteta svaki dan.

2. Vodi li vaše dijete brigu o osobnoj higijeni svaki dan (npr. pranje zubi, pranje ruku prije obroka)?

Tablica 2. Osobna briga djeteta o higijeni		
DA	31	93,93%
NE	2	6,07%

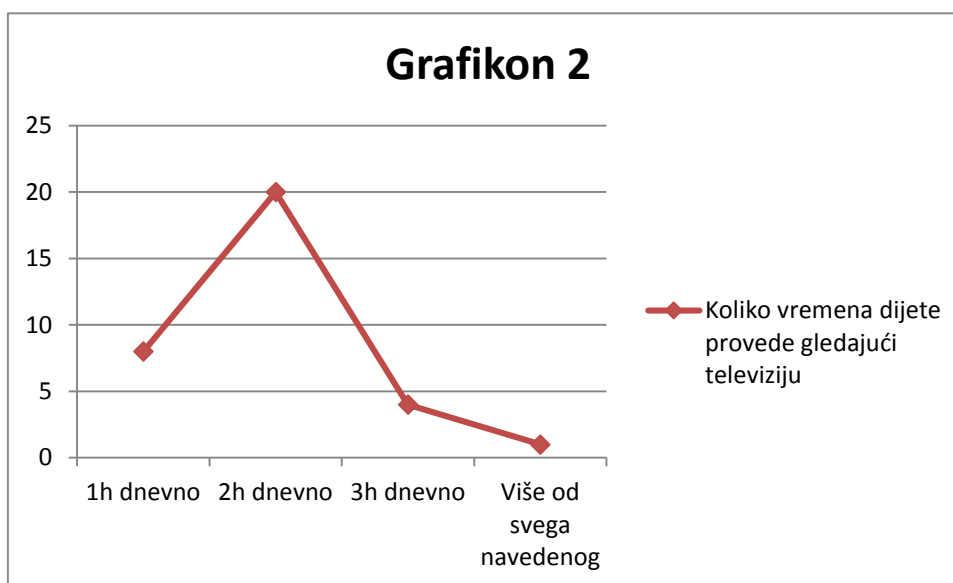
U ovom pitanju 93,93% (N=31) roditelja zaokružio je odgovor "DA" dok je 6,07% (N=2) roditelja zaokružilo odgovor "NE".

3. Koliko obroka vaše dijete ima svaki dan?

U ovom pitanju nitko nije zaokružio 1 obrok dnevno i 2 obroka dnevno. Njih 36,36% (N=12) stavilo je da njihovo dijete ima 3 obroka dnevno. A njih 63,64% (N=21) stavilo je da njihovo dijete ima više od 3 obroka dnevno. Smatram da je ovo pitanje donijelo dobar rezultat, jer dijete predškolske skupine treba imati 3 obroka dnevno s međuobrocima kako bi moglo kvalitetno rasti i razvijati se.

4. Koliko vremena vaše dijete provede gledajući televiziju?

U ovom pitanju njih 24,24% (N=8) zaokružilo je da njihova djeca provedu po 1h dnevno gledajući televiziju. Pod 2h dnevno stavilo je njih 60,61% (N=20). Za 3h dnevno stavilo je 12,12% (N=4). A više od svega navedenog imamo samo 3,03% (N=1). Na ovakav rezultat nisam ostala iznenađena jer živimo u svijetu gdje tehnologija raste i razvija se iz dana u dan. Iako smatram da nije rješenje staviti dijete pred televizor i ostaviti ga tako satima.

5. Kakve vještine vaše dijete ima u vezi računala i mobitela?

Tablica 3. Djetetove vještine na računalu i mobitelu		
DOBRE	31	93,93%
LOŠE	2	6,07%

Možemo vidjeti da je njih 93,93% (N=31) stavilo da njihovo dijete ima dobre vještine glede računala, a samo njih 6,07% (N=2) je stavilo da njihovo dijete ima loše vještine na računalima. Ovakav omjer me nikako nije iznenadio jer kao što sam već navela, živimo u dobu gdje nas tehnologija pokreće.

6. Posvetite li se svaki dan vašem djetetu najmanje sat-dva (npr. šetnja parkom ili bilo kakva iga)?

Tablica 4. Posvete li roditelji svaki dan svom djetetu (1-2h dnevno)		
DA	30	90,91%
NE	3	9,09%

Njih 90,91% (N=30) stavilo je odgovor "DA". A njih 9,09% (N=3) stavilo je odgovor "NE".

7. Koristite li svoje slobodno vrijeme za druženje, igru, razgovor i sl. sa svojim djetetom?

Tablica 5. Koriste li roditelji slobodno vrijeme za svoje dijete		
DA	29	87,88%
NE	4	12,12%

U ovom pitanju njih 87,88% (N=29) kažu da svoje slobodno vrijeme iskorištavaju kako bi se posvetili svojoj djeci. Njih 12,12% (N=4) stavilo je odgovor "NE".

8. Mislite li da vaše dijete ima dovoljno vaše ljubavi i pažnje?

Tablica 6. Misle li roditelji da njihovo dijete ima dovoljno pažnje		
DA	33	100%
NE	0	0%

Svih 33 roditelja stavilo je kako smatraju da njihovo dijete ima dovoljno ljubavi i pažnje. Pojedini roditelji nisu htjeli obrazložiti svoje odgovore, no ja bih izdvojila neke koji su drugačiji od ostalih kao i one koji su se često ponavljali.

Većina roditelja pisala je kako smatraju da njihova djeca imaju ljubavi i pažnje zato što provode dosta vremena sa svojom djecom, zato što se svi zajedno igraju, grle i maze.

Neki roditelji davali su odgovore poput:

- Zato što je voljeno
- Zato što smatram da je predobar s obzirom kakve djece ima
- Zato što mu i mi roditelji i okolina oko njega pružamo puno ljubavi, toplina i pažnje
- Posvećujem pažnju njegovim mislima, riječima, potrebama (fizičkim, intelektualnim, kreativnim, razvojnim) i provodim s njim puno vremena u igri, druženju, maženju
- Zato što se kao roditelji trudimo svaki slobodan trenutak provesti zajedno i zato što vodimo računa o njihovim željama i potrebama
- Zato što se suprug i ja trudimo svaki slobodan trenutak provesti kvalitetno sa svojom djecom i što im posvećujemo svu pažnju i međusobno pokazujemo osjećaje
- Imamo odnos pun bliskosti i ljubavi, povjerenja, radimo sve zajedno, svaki dan si govorimo koliko se volimo i koliko si značimo. Učimo nove stvari, istražujemo... gledamo da svaki slobodan trenutak provedemo zajedno kao obitelj
- Svaka aktivnost životna u kojoj se mi roditelji nalazimo bezana je za naše dijete. Uključujemo je u pripremu obroka, u spremanju igračaka, priprema za kupanje... Kada dijete pokazuje interes za aktivnosti koje radimo potičemo ga da bude maksimalno uključeno

9. Ostavljate li svoje dijete samo kod kuće ako morate otići do trgovine i sl.?

Tablica 7. Ostaje li dijete samo kod kuće ako roditelj mora do trgovine		
DA	21	63,64%
NE	12	36,36%

Njih 63,64% (N=21) stavilo je kako njihova djeca ostaju sama kod kuće ako roditelji moraju negdje otići kao što je to trgovina ili nešto tome slično. Njih 36,36% (N=12) stavilo je kako njihova djeca ne ostaju nikako sama kod kuće.

10. Obraća li vam se vaše dijete kada treba pomoć?

Tablica 8. Obraća li se dijete roditeljima ako treba pomoć		
DA	33	100%
NE	0	0%

U ovom pitanju svi roditelji (N=33) potvrdili su kako im se njihova djeca obraćaju ako im je potrebna bilo kakva pomoć. U posljednjem pitanju nisam definirala na kakvu pomoć mislim jer se ovo pitanje odnosilo na sve, bila to pomoć oko neke igre, oblačenja, vezanja vezica na patikama, zakopčavanje jakne, košulje... Bilo kakva pomoć da djetetu zatreba.

9. RASPRAVA

Kao što sam već spomenula, anketa je bila anonimna i ispunilo ju je 33 roditelja. Ovdje bih se više osvrnula na neke pojedine odgovore. Pitanja koja su bila vezana za medijsku kulturu smatram da su dobila očekujuće rezultate. Djeca znaju sve što se dešava na televiziji. Mogu nabrojati velik broj crtića koje su pogledali ili koje prate. Nezaobilazne su igrice koje igraju svaki dan preko mobitela svojih roditelja. S tim koliko su roditelji zaposleni znam da ne mogu provoditi previše vremena sa svojom djecom, zato sam i postavila pitanje provode li svaki svoj slobodan trenutak sa svojom djecom (odlazak u trgovinu ili park). Moram priznati da sam pozitivno iznenađena s rezultatima. Većina roditelja provodi svaki svoj slobodan trenutak sa svojom djecom što je pohvalno. Također, ostala sam iznenađena s rezultatom koliko djece ostane samo kod kuće ako roditelji moraju otići do trgovine ili nešto tome slično. Većina djece ostaje sama kod kuće ako roditelji moraju napustiti kuću na neko vrijeme. Kako se ovdje radi o djeci predškolske dobi ne znam koliko je to "pametno". Svi roditelji smatrali su da njihova djeca imaju dovoljno ljubavi i pažnje te su smatrali da im se njihova djeca uvijek obraćaju ako im je potrebna njihova pomoć. Ako su ovi rezultati doista istiniti onda ova skupina djece ima brižne roditelje koje uistinu treba pohvaliti.

10. ZAKLJUČAK

Zaključak ovog istraživanja bio je utvrditi rizične faktore odnosa za odgojno zanemarivanje djece te imaju li ikakve naznake da postoji neki od oblika zanemarivanja djeteta u odgojnoj skupini u kojoj sam provela istraživanje. Anketa je bila anonimna te je bila bitna iskrenost roditelja. Svih 33 roditelja navelo je kako vodi brigu o svojoj djeci te kako smatraju da njihova djeca imaju dovoljno ljubavi i pažnje, a da im se uvijek obraćaju ako trebaju pomoć. 36,36% (N=12) roditelja stavilo je kako njihova djeca imaju 3 obroka dnevno dok je 63,64% (N=21) roditelja stavilo da njihova djeca imaju više od 3 obroka dnevno. Ovakav rezultat zasigurno ne upućuje na zanemarivanje djeteta i njegovih potreba. 90,91% (N=30) roditelja posveti se svaki dan svom djetetu, a 87,88% (N=29) roditelja iskorištava svaki svoj slobodan trenutak za svoje dijete. Ovakav rezultat također ne može upućivati na zanemarivanje djeteta, jer je iz ovih rezultata vidljivo da djeca imaju pažnje i ljubavi. Većina djece ostaje sama kod kuće (N=21) ako roditelji moraju otići do trgovine, no iz toga ne možemo reći da se radi o zapostavljanju djeteta. Većina djece provodi dosta vremena gledajući televiziju, no kako sam navela to nije iznenađujuće. U provedenoj anketi možemo zaključiti da su zadovoljene djetetove potrebe koje mu omogućuju pravilan rast i razvoj, te da nigdje ne možemo reći da je neko dijete zanemareno ili zlostavljano na bilo koji drugi način. Svakom djetetu potrebna je ljubav i pažnja. Dijete se mora osjećati voljeno i ono će voljeti. Zadatak svakog roditelja jeste da zadovolji sve potrebe svog djeteta. Ključ ovakvog uspjeha jeste ljubav. A umijeće ljubavi najvećim je dijelom umijeće upornosti. Baš kao i odgoj. A odgoj je neprekidno iskazivanje ljubavi. Korištenjem ovog istraživačkog instrumenta (anketa) dobiveni su pozitivni rezultati, možda bi se korištenjem nekih drugih instrumenata dobili drugačiji rezultati. Također bi bilo zanimljivo čuti mišljenje drugih stručnjaka za rad s djecom i roditeljima o ovom pitanju. Možda bi se drugačiji rezultati dobili da je uzorak bio veći.

"Ja imam mnogo cvijeća", rekao je, "ali najljepše cvijeće su djeca."

Oscar Wilde

11. LITERATURA

Ajduković, M., Pečnik, N. (1994). *Zlostavljanje i zanemarivanje djece u obitelji*. Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Studijski centar socijalnog rada, Izvorni znanstveni članak,UDK 179.2

Bilić, V., Buljan Flander, G., Hrpka, H. (2012). *Nasilje nad djecom i među djecom*. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Buljan – Flander, G., Kocijan – Hercigonja, D. (2003). *Zlostavljanje i zanemarivanje djece*. Zagreb: Marko M. Usluge

Poliklinika za zaštitu djece grada Zagreba (2006)., *Zanemarivanje djece*. Grad zagreb

12. PRILOZI

ANKETA

1. Vodite li brigu o higijeni vašeg djeteta svaki dan?

DA NE

2. Vodi li vaše dijete brigu o osobnoj higijeni svaki dan (npr. pranje zubi, pranje ruku prije obroka)?

DA NE

3. Koliko obroka vaše dijete ima svaki dan?

1 obrok 2 obroka 3 obroka više od svega navedenog

4. Koliko vremena vaše dijete provede gledajući televiziju?

1h dnevno 2h dnevno 3h dnevno više od svega navedenog

5. Kakve vještine vaše dijete ima u vezi računala i mobitela?

IZVRSNE DOBRE LOŠE

6. Posvetite li se svaki dan vašem djetetu najmanje sat-dva (npr. šetnja parkom ili bilo kakva iga)?

DA NE

7. Koristite li svoje slobodno vrijeme za druženje, igru, razgovor i sl. sa svojim djetetom?

DA NE

8. Mislite li da vaše dijete ima dovoljno vaše ljubavi i pažnje?

DA NE

Objasnite odgovor!

9. Ostavljate li svoje dijete samo kod kuće ako morate otići do trgovine i sl.?

ČESTO PONEKAD VRLO RIJETKO SAMO U IZNIMNOJ SITUACIJI
NIKADA

10. Obraća li vam se vaše dijete kada treba pomoć?

UVIJEK ČESTO PONEKAD NIKADA

Zahvaljujem na suradnji!

Klara Lučić